

LNS Kopsolī

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2004. gada novembris

www.lns.lv

Nr. 26 (872)

ES projekti darbībā

ES Phare programmas finansēts projekts
 „Runājošās rokas”
 līgums Nr. 2002/000-590-01-02/Mic39/11

SABIEDRĪBAS INTEGRĀCIJAS FONDS

PNF prezidents ieradīsies Latvijā

ES finansētā projekta „Runājošās rokas” aktivitāšu ietvaros 2005. gada maijā Rīgā ieradīsies Pasaules nedzirdīgo federācijas

prezidents Marku Jokinens (attēlā).

LNS prezidents A. Pavlins pirms mēneša aizsūtīja piedāvājumus ekspertiem no PNF un Eiropas Nedzirdīgo organizācijas piedalīties LNS forumā, kas notiks, atzīmējot mūsu savienības 85. gadskārtu. Forums plānots trīs dienas ar pašmāju un Eiropas ekspertu piedalīšanos. Forums apkopos Latvijas reģionos notikušajās grupu sapulcēs un semināros noskaidrotās problēmas, meklēs to risinājumus un veidos darba grupas perspektīvā darba plāna izstrādāšanai nedzirdīgo dzīves kvalitātes uzlabošanai.

PNF prezidents M. Jokinens piekritis piedalīties šajā vērienīgajā projektā. Vēl tiek gaidīta atbilde no PNF ģenerālsekretāres K. Li Akvilīnas, kā arī no Eiropas Nedzirdīgo organizācijas.

Sākušās grupu sapulces

Latvijas reģionos sākušās grupu sapulces. Nedzirdīgie cilvēki ļoti aktīvi piedalās savu problēmu un to risinājumu apspriešanā.

Vidzemes grupā

Sapulces jau notikušas Smiltēnē, Cēsīs, Jaunpiebalgā, Alūksnē, Līvānos, Madonā, kā arī vairākās Rīgas rajona grupās... Plānots, ka tās notiks līdz šī gada beigām.

Grupu sapulcēs izteiktās pārdomas, secinājumi un priekšlikumi tiks apkopoti un virzīti apspriešanai semināros, kas notiks nākamā gada pirmajā pusē, kā arī būtiskākie no tiem tiks ņemti vērā, sastādot LNS foruma norises programmu 19. — 21. maijā.

Kur notiks forums?

Projekta darba grupa veiks cenu aptauju par LNS foruma norises vietu. Tiks apzinātas piemērotas skatītāju un konferenču zāles Rīgā – ar 3 – 4 mazākām sanāksmju telpām, darba telpu, piemērotu cenu utt. To vidū varētu būt: Latviešu Biedrības nams, Melngalvju nams, Kongresu nams, Lielā Ģilde u. c. Pieredze liecina, ka šāda tipa saietu vietās telpas tiek rezervētas pat par gadu uz priekšu, tāpēc Rīgā nav viegli atrast vietu lielāka cilvēku skaita uzņemšanai, kā tas varētu būt foruma dienās.

Atgādināsim, ka nākamgad paredzētais LNS kongress pirmoreiz notiks ārpus Rīgas, un tas būs jūlijā, Rēzeknē. Tas būs rezumējums visam darbam vairāk nekā pusgada garumā. Tajā tiks apspriesti pasākumi nedzirdīgo dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Šajā numurā

1. Ipp. Saskaņā ar ES finansēto projektu „Runājošās rokas” visā Latvijā sākušās grupu sapulces.

2. Ipp. Savās problēmās un pārdomās dalās LNS biedri.

Dažādi sludinājumi, paziņojumi, uzaicinājumi.

3. Ipp. Par filmas „Romeo un Džuljeta” pirmizrādi kinoteātrī „Rīga” ar nedzirdīgajiem jauniešiem galvenajās lomās.

Intervijas ar skatītājiem, galvenajiem varoņiem un kinokritiķiem.

4. Ipp. Dažādas ziņas no biedrībām, grupām, iestādēm.

5. Ipp. Saruna par darbu un vaļasprieku ar dižo ķirbju audzētāju Raiti Pūci: „Turpmāk es audzēšu tikai ķirbjus...”

5. — 6. Ipp. Viesis no Beļģijas salīdzina apstākļus un nedzirdīgo dzīvi savās mājās un Latvijā. Viņam te patika!

7. Ipp. LNSF valdes sēdē. Oficiālie lēmumi, citi viedokļi. Kas brauks uz Austrāliju? Apstiprināts galīgais 11 cilvēku grupas sastāvs.

8. Ipp. Atkal kādam lielais loms! Par to liecina paša stāstījums un foto.

Sveicieni un vēlējumi jubilāriem.

◀ Materiāli sagatavoti ar ES finansiālu atbalstu. Par to saturu pilnībā atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība, un tie nekādā ziņā neatspoguļo ES viedokli.

Mana problēma

Pirms grupu sapulcēm, kas patlaban risinās projekta «Runājošās rokas» ietvaros, «KS» veica aptauju, nejausi sastaptiem cilvēkiem uzdodot jautājumu: «Kāda ir jūsu problēma, kas jūs satrauc?»

Kā dabūt darbu

Raisa Žurko, no Salaspils

«Man vienmēr bijis patīkami dzīvot Latvijā, bet tagad tas kļūst arvien grūtāk — esmu palikusi bez darba, tāpēc ar pensiju iztikt arvien grūtāk un mazāk ko varu atļauties atpūtas, izklaides, vaļasprieku ziņā. Minētā iemesla dēļ gandrīz nepiedalos arī sabiedriskos pasākumos. Pie biedrības tomēr turos, jo tur var saņemt zīmju valodas tulka pakalpojumus, kas man kā krievietei šajā laikā ļoti nepieciešami.

Interesanti atpūsties

Raisa Pšeničnaja, no Olaines

Patī galvenā problēma, kas vislaik nodarbina prātu, — nauda iztikai. Mēģinu to risināt saviem spēkiem: šuju, adu, darinu visādas lietas mājās un mēģinu pārdot. Strādāju patiešām daudz. Tāpēc jo vairāk gribas arī interesanti atpūsties, kaut arī tas prasa laiku un naudu, naudu...

Saņēmu ielūgumu uz grupas sapulci. Noteikti iešu uz to un aicināšu kopīgi padomāt par atpūtas organizēšanu — vismaz reizi mēnesī sanākt kultūras centrā uz ballīti pie tējas tases — ar saistošām rotaļām, dančiem, ne tikai papļāpāt.

Vēlētos arī biežāk braukt organizētās ekskursijās, kur daudz var uzzināt par Latvijas skaistākām vietām. Vēl — biežāk mums jāatceras savi vecie biedri, kuri retāk iziet no mājas. Bez tam aicinu savus likteņbiedrus nedalīt cilvēkus muļķākos un gudrākos — lai visi kaut ko dara, cik un kā spēj.

Jo vecāki kļūstam, jo vairāk jākustas, jādarbojas, jo nekustīgums sastindzina ne tikai miesu, bet arī prātu un dvēseli.

Grupu sapulcēs

Ielūkojoties protokolos, jau kā galveno problēmu var apzināt nepieciešamību pēc tulkiem — to pakalpojumi vajadzīgi vairāk un biežāk, nekā tas iespējams pašlaik: gan ikdienā, gan brīvdienās, gan — it paši — studējošiem jauniešiem.

Būt sabiedrībā

Elfa Zariņa, no Rīgas

Pirmā lieta, par ko daudz domāju: vajag mācīties, bet grūti izvēlēties — kādā profesijā nedzirdīgam cilvēkam būtu vienlīdzīgas iespējas to darīt (tulks, nauda) un pēc tam iegūt darbu.

Gribētos strādāt radošā profesijā, piemēram, par tērpu modelētāju, dizaineri. Tomēr, par to domājot, moka mazvērtības kompleksi: kā es sapratišos ar darba devēju, ar kolēģiem, klientiem, ja mana skaņu valoda apgrūtināta.

Varētu, piemēram, strādāt nedzirdīgo skolā, mācīt bērniem šūšanas mākslu. Bet vai tur mani spēs uzvert kā līdzīgu kolēģi dzirdīgo vidū? Par to šaubos.

Vēl viena problēma — audzinot bērnus un esot tikai mājās, jūtu, ka par daudz esmu «iesēdējusies», nobremzējusies vienā līmenī, bet es vēlos dzīvēt daudz ko sasniegt, būt sabiedrībā, citiem noderīga. Kā savienot šīs lietas?

Tādi jautājumi par dzīves jēgu un saturu neliek mieru.

Nopelnīt studijām

Egita Lazdiņa, no Madonas

Svarīgākais jautājums tagad un nākotnē — darbs: kur un ko strādāt. Patlaban mācos datorkursos, bet jūtu — tas nav priekš manis. Man patīktu aktīvāka, kustīgāka nodarbošanās saistībā ar cilvēkiem.

Tāds nepiepildīts sapnis — strādāt skaistumkopšanas jomā. Lai to realizētu, vajag daudz naudas mācībām. Tāpēc meklēju darbu, kur nopelnīt šos līdzekļus. Ja neatradīšu to Latvijā, došos uz ārzemēm.

Vēl diezgan bieži domāju par mūsu — nedzirdīgo sabiedrību. Šķiet, ka cilvēki kļūst arvien neiecietīgāki, noslēgtāki.

Par laimi man ir neliels domubiedru draugu pulciņš, ar kuriem kopā būt interesanti. Tie ir cilvēki, kas cenšas garīgi augt, attīstīties, gūt jaunas zināšanas un pieredzi. No šī viedokļa arī ir vērts būt ārzemēs, lai iepazītu, izvērtētu un izmantotu citu pieredzi.

Vecāka gadagājuma cilvēki rosina valdībā virzīt jautājumu par kompensējošo piemaksu pie vecuma pensijas.

Citi savukārt vēlētos subtitru un nedzirdīgo raidījuma pagarināšanas nodrošināšanu dažādiem TV raidījumiem, kā arī biedrību klubos nodrošināt interneta pieslēgumu.

Pateicība

Rīgas biedrība pateicas saviem ziedotājiem. Tie ir: **Guljiko Kandelaki, Feodose Lepeša, Aldis un Gaida Vārpiņi** (3 Ls), **Emilija un Vincents Oboleviči, Inta un Andris Ubarsti, Velta un Jānis Timermaņi, Jūlija un Vasilijš Depkovski**, (katrs pa 2,50 Ls), **Olga un Jānis Katkovski, Jevģenija Labprāte, Rita Igaune, Rasma Kurēna** (katrs pa 2 Ls), **Zelma Miežite, Anta Dimante, Valentīna Skuja, Lifantijs Lavrenovs, Māra Platace, Sergejs Lasmanis** (1 Ls).

Jauna izstāde

Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā atklāta izstāde «Viss par diabētu», kurā iespējams uzzināt par cukurslimību ārstēšanas metodēm Latvijā gan pagājušā gadsimta sākumā, gan nesenaajā pagātnē, atspoguļojot mūsdienu iespējas diabēta diagnosticēšanā, ārstniecībā, sniegta informācija par mūsdienu medikamentiem.

Muzejs nedzirdīgo grupām joprojām nodrošina gida pakalpojums zīmju valodā. Var pieteikties pie Jautrītes Gromas vai Ivara Kalniņa.

Ja lietojat Internetu

Arvien plašākas iespējas paver internets. Šobrīd var ielūkoties LNS mājaslapā www.lns.lv, kurā ir daudzas sadaļas. Jaunākā no tām — FORUMS, kurā visi var rosināt apspriežamas tēmas, apmainīties domām par dažādiem jautājumiem. Lai lasītu, pietiek nospiegt attiecīgo taustiņu, bet, lai darītu zināmu savu viedokli, jāreģistrējas par lietotāju un — ceļš vaļā!

□ □ □

Ja vēlaties sameklēt savus klasesbiedrus, organizēt klases salidojumu, tikties kā toreiz... — piesakiet savu vēlēšanu: www.klase.lv. Tur varēsiet cits citu atrast, sarunāt par kopīgiem pasākumiem.

Lūgums palīdzēt

Ja tev mājās ir krāsains televizors darba kārtībā, kas pašam nav vajadzīgs, **uzdāvini to kādam citam cilvēkam, kam tas ļoti noderēs.** Pieteikties pie J. Gromas.

Lūdzam redakcijā godātās dāmas — Irēnu, Svetu un Viju! Jums pienākušas vēstules, atsaucoties uz iepazīšanās sludinājumu.

Notikums

«Romeo un Džuljeta» pirmizrāde

Ilze Kopmane

11. novembrī, tieši Lāčplēša dienā, beidzot notika režisora Viestura Kairiša vairāku gadu garumā radītās īsfilmas «Romeo un Džuljeta» pirmizrāde kinoteātrī «Rīga». Filma uzņemta ar vairāku nedzirdīgo aktieru līdzdalību — galveno varoņu lomu izpildītāji ir Rīta Fedotova, Armands (attēlā).

Kinokritika šo kinodarbu nosaukusi par dokumentālu filmu. Lūk, citāts no L. Rozes raksta «Kairiša kinopieminekļis» (RB, 10. 10. 2004): «Pa vidu lielajam kino un teātrim režisors uzņēmis arī dokumentālu filmu «Romeo un Džuljeta». Visi, kas redzējuši kaut vienu Kairiša darbu — uz skatuves dēļiem vai kinolentā iemūžinātu — zina: režisoram piemīt īpatni radošs skatījums uz cilvēkiem, viņu rīcību, teikto, darīto, uz vēsturiskām, klasiskām un mūsdienīgām parādībām. Līdz ar to skatītājam iespējams vēl pirms darbu pirmizrādes saņemt tādu kā gandrīz simtprocentīgu garantiju: vienaldzīgo nebūs. Vieniem kārtējais Kairiša jaunadarbs patīks, citi sprauslos, atzīstot — nesaprot. Tomēr piedzīvojums un pārdzīvojums tiks visiem.

Labs kinodarbs

Šo darbu gribas maķenīt piepacelt pār citiem. «Džuljeta» ir emocionāls un stilistiski savdabīgs vēstījums par vārdzirdīgiem jauniešiem, kuri iestudē Leonarda Bernsteina mūziklu "Vestsaidas stāsts". Iestudē zīmju valodā... Filmas dramaturģiskais materiāls savijies ar dzīvi un emocionālajām mūzikla ainām, kas veido savdabīgu horeogrāfiju, vienlaikus apliecinot nedzirdīgo cilvēku alkas mīlēt šo pasauli un būt atvērtiem. Kā jau Kairišam ierasts, arī šoreiz skatītāju uzrunā kontrasti, pretnostatot esošo un vēlamo ..."

Pirmizrāde

Uz filmas pirmizrādi bija ielūgti arī ļaudis no LNS, kas atbalstīja un veicināja režisora ieceres piepildīšanos.

Zāle bija pilna, un arī uz nākošās dienas seansu biļetes jau izpirktas. Pirms seansa uz skatuves tika uzaicināti galveno lomu tēlotāji, un režisors ar tiem iepazīstināja klātesošos.

V. Kairišs teica paldies visiem, kas piedalījās filmas tapšanā, kas to atbalstīja morāli un materiāli, it īpaši to attiecinot uz nedzirdīgo kopienas devumu: «Mēs, dzirdīgie, par nedzirdīgiem cilvēkiem vairāk zinām sociālā nozīmē — kādas grūtības, problēmas, vajadzības viņiem ir, kā tās jārisina valstij utt. Bet mana iecere ar šo kinodarbu — paskatīties citā aspektā: komunikācijas un saskarsmes meklējumā, kultūru kopībā un atšķirībā.»

Atsauksmes

Pēc filmas noskatīšanās skanēja ilgi aplausi, un tas liecināja, ka mērķis sasniegts. Lūk, dažas skatītāju domas!

Daira Āboliņa, LTV: Filma manī radīja dziļas emocijas, jo līdz šim man, tāpat kā daudziem citiem, bija vājās priekšstats par nedzirdīgo cilvēku varēšanu. Apbrīnu raisa viņu talants, spēja zīmju valodā izteikt dziļas jūtas, izjust mūziku ar visu ķermeni.

Ar šo es apjaušu, ka mums līdzās ir kultūra, par kuru tik maz zinām un kas varētu bagātināt

sabiedrību.

Novēlu, lai būtu vēl citi līdzīgi projekti, kur nedzirdīgiem jauniešiem iespēja tālāk izkopt savas dotības. Šī filma ir notikums gan nedzirdīgo, gan dzirdīgo sabiedrībā, kuram jārod tālāka attīstība visu mūsu interesēs.

Dana Dombrovska:

Manī bija liels prieks, vērojot šo filmu. Tik gaiši, apgaroti jaunieši, lieliski epizodisko ainu izpildītāji. Skaisti patiešām. Bet, jo tālāk, jo skumjāk kļuva, domājot par viņu nākotnes izredzēm. Baidos un bēdājos, kaut šī nebūtu vienīgā reize, kad radās iespēja ļauties mākslas valdzinājumam.

Ceļš mākslā nav viegls nevienam, kur nu vēl cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Es priecātos, ja izrādītos — manām skumjām nav iemesla.

Jānis Lepeško: Pārsteigumus Kairišs prot sagādāt. Man tas bija pat šoks, ka nedzirdīgi cilvēki uz kaut ko tādu spējīgi. Un cik lieliski režisors pats ar viņiem sapratās!

Ko domā paši aktieri?

Bet ko par savu darbu tagad domā paši galvenie «vaininieki»? **Ritai** šķiet, ka viņa toreiz, pirms diviem gadiem, par daudz smaidījusi — vietā un nevietā. Grūti esot savaldīties, tāds raksturs, pārmantots no tēva. Bet **Ritas mamma** jūtas gandarīta — meita īstenojusi viņas pašas jaunības nepiepildītos sapņus. Ģimene sola Ritai atbalstīt viņas ceļā uz mākslu.

Armands dzīvei izvēlējis nopietnāku profesiju — būs automehāniķis (mācās Priekuļu tehnikuma III kursā un vakaros jau strādā). Taču puisis atzīst, ka labprāt vēl iesaistītos līdzīgā pasākumā kā šis kinodarbs — tas bija aizraujoši, neskatoties uz iesācēja kautrību un grūtībām. Tagad jau būtu vieglāk un ātrāk iejusties lomā, prātoja Armands.

Tādas, lūk, atziņas. Nedzirdīgie jaunieši aprobežojās ar vērtējumu «patika», «labi». Tad nu jāatceras, ka faktiski filmas mērķauditorija ir dzirdīgie skatītāji. Mums atliek vien vēlēties, lai šis kinodarbs būtu solītis uz savstarpējās sapratnes pusī! ♦

Atmiņu takās

Līga Pauniņa

Daudzi vecāki ļaudis no mūsu vidus atceras Laizānu kurlmēmo bērnu skolu, kurā agrā bērnībā mācījušies. Jau sen tā pārveidota par Lūznavas pamatskolu, bet atmiņa glabā tālos bērnības gadus, kas aizvadīti šajā skolā.

Nesen kopā ar bijušajiem skolas audzēkņiem Franci Mauriņu un Helēnu Kivlenieci, kā arī laipniem vedējiem — šoferi Jāni Anspoku ar kundzi Reginu apmeklējām šo skolu.

Tā izvietota senatnīgā, skaistā jūgendstila pilī, kas celta 1911. gadā. Tagad atjaunots viss komplekss kopā ar saimniecības ēkām.

Tajā sastaptais direktors prata pat izskaidroties zīmēs — izrādījās, viņa māsasmeita mācās Rīgas nedzirdīgo skolā.

Direktors labi zināja skolas vēsturi un saistību ar nedzirdīgo izglītību. Diemžēl kara laikā aizgājuši bojā visi materiāli — liecības par skolas vēsturi. Pašreiz ir tikai iecere un vēlme tos no jauna savākt un veidot skolas muzeju no materiāliem, kas saglabājušies pie bijušajiem audzēkņiem, arhīvā u. c.

Viens interesants fakts pailiks skolas vēsturē no nesenās pagātnes: 2001. gadā tur viesojās valsts prezidente V. Viķe — Freiberga, kura atzina šo pili par izcili skaistu. Fotografējās iemūžināto faktu paši redzējām!

Izteicu savu apsvērumu — kā būtu, ja mēs, nedzirdīgie, joprojām mācītos šajā skolā, bet mani ceļabiedri dalījās atmiņās par saviem skolas gadiem šajā pilī. F. Mauriņš tur mācījies tikai gadu, tad karš, pēc tam jau cita — Feimaņu skola. Bet H. Kivleniece tur mācījusies ilgāk, līdz beigšanai, un bija ļoti aizkustināta par iespēju būt šai vietā. Toreiz bijām vairāk nekā 120 skolēni, viņa teica.

Atpakaļceļā iegriezāmies Rēzeknes biedrībā, kur dalījāmies iespaidos par redzēto un uzzināto Laizānu skolā. Tuvākas ziņas vēl pa manu telefonu 4645446. ♦

Īsumā

PNF lūdz palīdzību

Latvijas Nedzirdīgo savienība saņēmusi lūgumu no Pasaules Nedzirdīgo federācijas (PNF) prezidenta M. Jokineņa sniegt finansiālu atbalstu federācijas darbam.

Federācijai joprojām turpinās finansiālas problēmas, kuras neizdodas atrisināt jau ilgāku laiku. Skandināvijas nedzirdīgo organizācijas atbalsta federāciju, tomēr tas ir nepietiekami, tāpēc PNF vērsās pie visiem pilntiesīgajiem locekļiem ar lūgumu atbalstīt savu darbību.

Viens no piedāvātajiem veidiem, kā to varētu darīt, ir vākt ziedojumus starp nedzirdīgajiem, kas gribētu atbalstīt PNF darbu (1, 5, 10 USD no cilvēka kopā pa visu pasauli varētu veidot iespaidīgu summu). Tiek aicināti arī iestāties PNF individuālie biedri, vai asociētās organizācijas, kuras arī varētu maksāt biedru naudas, līdz ar to uzturēt PNF.

Par stāvokļa nopietnību liecina tas, ka PNF prezidents M. Jokineņš brīdina: ja turpināsies līdzšinējais stāvoklis, tad būs jāslēdz Ģenerālais sekretariāts un PNF nevarēs cīnīties par 70 milj. nedzirdīgo interesēm.

Ja jūs ieinteresējusi šī problēma, lūdzu kontaktēties ar LNS prezidentu A.Pavlinu.

Jubilejas, Zelta kāzas...

Dzintra Herbste

Rudens Smiltenei ir dažādiem pasākumiem bagāts laiks. Tie notika Smiltene, Alūksnē un Balvos.

Smiltene Nedzirdīgo dienā skatījāmies Somijas videofilmu par nedzirdīgo olimpiādi Itālijā. Biedri ļoti aizrautīgi sekoja līdz katram kadram 4 stundu garumā. Pēc tam kopīgi pasēdējām pie pašu klāta groziņgalda.

Alūksnē pasākums iesākās ar rudens ražas izstādi. Šoreiz eksponātu bija mazāk nekā iepriekšējos gados. Pēc tam sveicām grupas vadītāju Anitu Sprudzāni 35 gadu jubilejā. Viņa ir grupas mājas saimniece, vienīgā no visām biedrības 5 grupām, kur pasākumi notiek reizi nedēļā atpūtas telpās. Protams, cienājāmies arī ar bagātīgi sanesto mielastu – tur bija dažādu salātu degustācija.

Balvos pakavējāmies aizgājušās vasaras atmiņās, pēc tam sveicām Mildu un Jāni Circeņus 50 gadu Zelta kāzās, Mildu bez tam 75 gadu jubilejā un atzīmējām Balvu grupas 45 gadu pastāvēšanu. Atcerējāmies, kā pirms daudziem gadiem šo grupu

dibināja tieši Mildas mājās, Viksnas pagastā «Mežarijās» un toreiz Mildu Circeņi ievēlēja par priekšsēdētāju. Tad grupa pārgāja uz Balviem pie Nikolaja Tihomirova viņa dzīvesvietā, un viņš to vadīja līdz aiziešanai viņsaulē... Pēc tam grupas vadību uzņēmās Ženijs Bauris, jau Smiltenes biedrības sarūpētās telpās Neredzīgo biedrībā. Arī Ženijam nebija lemts ilgi vadīt grupu, jo slimība aizsauc viņu mūžībā. Grupas vadību pēc tam atkal uzticēja Mildai Circeņei.

Kopīgi aizgājām uz Balvu pilsētas kapiem nolikt ziedus uz Annas un Nikolaja Tihomirovu un Viļa Mednieka atdusas vietām.

Vēl šogad savu pastāvēšanu atzīmēs Jaunpiebalgas grupa.

Jau notiek grupu sapulces, un tā vēl viens gads būs aizgājis nemanot.

Rudens prieki

Gandrīz visos klubos tiek rīkotas rudens ražas izstādes. Jo plaša tā izvērtās kultūras centrā «Rītausma», pārsteidzot daudzos apmeklētājus ar ķirbju daudzveidību (par tiem tuvāk intervijā ar Raiti Pūci lasiet 5. lpp.).

Izstādē piedalījās daudzi sakņudārzu kopēji – ar bietēm, burkāniem, kartupeļiem, kompotiem, ievāriņumiem, sēnēm, kukurūzu u. c. dabas veltēm.

Izkārtojumā likta lietā fantāzija, veidojot augu un ziedu kompozīcijas un puzurus. Apmeklētāji varēja arī nogaršot maigo muskata ķirbi svaigā veidā, kā arī noslēgumā iegādāties R. Pūces ķirbjus pēc savas izvēles.

Mazas veltes par dalību izstādē no kultūras centra saņēma R.Šteinberga, F.Senkēviča, E.Oboleviča, M.Pūce, L.Lukste, I.Veismane, Ē.Abakoks, H.Kozlovskā, V.Skuja, I.Razminovičs, R.Pūce u. c.

Varēs strādāt

Labklājības ministrija (LM) sagatavojsi grozījumus Ministru kabineta noteikumos *Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude*, lai ieinteresētu darba devējus pieņemt darbā dzirdes invalīdus, uzlabojot nedzirdīgo cilvēku integrāciju darba tirgū

un līdz ar to sabiedrībā kopumā.

Noteikumu projektā noteikts, ka nepastāv medicīniska rakstura ierobežojumi vārdzirdīgiem un nedzirdīgiem cilvēkiem veikt darbu augstumā, kā arī strādāt ar krāsvielām dažādās saimnieciskajās ražotnēs.

Dokuments sagatavots, ņemot vērā koncepciju *Vienādas iespējas visiem*, kā arī uzklusot Latvijas Nedzirdīgo savienības izteiktos priekšlikumus, lai nodrošinātu nedzirdīgo invalīdu integrāciju sabiedrībā.

Atgādinām, ka 1998.gada 30.jūnijā Ministru kabinets akceptēja koncepciju *Vienādas iespējas visiem*, lai novērstu invalīdu integrāciju traucējošos faktorus veselības aprūpes, izglītības, vides pieejamības, nodarbinātības un sociālās aizsardzības jomās. Koncepcija ir izstrādāta laika posmam līdz 2010.gadam un tās īstenošanā iesaistītas valsts, pašvaldību un sabiedriskās organizācijas.

Pēc plašākas informācijas vērsties Komunikācijas departamentā pie Leldes Rāfeldes (tel. 7021666, 6136160), Marikas Kupčes (tel. 7021665, 9538825).

No www.ins.lv

Vārdzirdīgo asociācija

Baiba Bicēna

Soruden Rīgā notika Latvijas Vārdzirdīgo asociācijas kopsapulce, kurā ievēlēja jaunu vadītāju. Tā ir Valmieras skolas skolotāja Evija Nidermane.

Asociācijas mērķis ir integrēt vārdzirdīgos cilvēkus skaņu valodas pasaulē, palīdzēt viņiem izglītoties, iekļauties darba tirgū, nodrošināt rehabilitācijas un sociālos pasākumus, veicināt jaunākās informācijas un komunikācijas tehnoloģijas pieejamību, utt.

Vasarā Evija kopā ar otru skolotāju Maigu Paegli bija Pasaules vārdzirdīgo kongresā Helsinkos, iepazinās ar citu valstu delegācijām, uzzināja daudzus interesantus jaunumus.

Nākamais kongress notiks Kanādā. Asociācija drīzumā paredzējusi iestāties arī starptautiskajā vārdzirdīgo organizācijā.

Nākamajā vasarā tiks organizēta jauniešu ekskursija pa Eiropas valstīm — uz Tezē Francijā, iegriežoties arī Čehijā, Šveicē, Austrijā, Itālijā, Vācijā. Pirmā grupa jau ir nokomplektēta, tiek organizēta otra. Iespējams, notiks arī svešvalodu kursi.

Tuvāk internetā: www.ifhoh.org.

Līdzjūtība

*Gan sāpju dienas, gan saules rīts,
Nu viss tiek klusi zemē tijs.*

Noliecam galvas par mūsu biedru STANISLAVA ŠVAGRA aiziešanu mūžībā. Izsakām līdzjūtību Genitai Krūmiņai un dēlam Artūram.

Liepājas biedrība

Vajasprieks — darbs

Visu godu ķirbim

Ilze Kopmane, teksts un foto

Oktobra nogalē Rīgā, kultūras centrā «Ritasma» bija saorganizēta rudens ražai veltīta izstāde. Tajā pāri visiem citiem dārzeniem izcēlās ķirbji – no sīkiem, dekoratīviem līdz milzeņiem vairāku desmitu kilogramu svarā. Apjomīgu kravu ķirbju dzimtas pārstāvju bija atgādājis Raitis Pūce. Ar viņu saruna – par šo aizraušanos un darbu reizē.

□ Raiti, kā Tu tiki pie šīs lielās bagātības – vai pats visus izaudzēji?

Jā, pats. Man ir iespēja tikt pie zemes laukos, Lēdurgas pusē, un man patīk ņemties pa dārzu. Pirms diviem gadiem pēkšņi ienāca prātā ķirbji – domāju, jāpamēģina, jo biju dzirdējis, ka tie ļoti noderīgi veselības stiprināšanai.

Šī lieta man padodas, un nu esmu nolēmis: turpmāk audzēšu tikai ķirbjus.

□ Skatos, te tik daudz visvisādu – apaļi, gareni, plakani, ovāli, izlocījušies, svitraini, varen lieli un pavisam maziņi, zaļi, dzeltenī, oranži... Kāds ceļš ejams līdz tādai ražai?

Ļoti svarīgi ir pareizi izvēlēties sēklu. Vislabāk to pirkt tikai veikalos, pat ne izstādēs un nekādā gadījumā «no rokas», no cilvēkiem tirgū vai lietot mājās audzēto ķirbju sēklas. Ķirbji ļoti ātri sakrustojas, un zaudē savai šķirnei piemītošās labās īpašības, tāpat auglis deformējas – nav vairs ne tik garšīgs, ne tik liels un sastāvā vērtīgs.

□ Kur Tu uzzini visas gudrības par ķirbi?

Visvairāk rokas Internetā – tur var ne tikai izlasīt, bet arī apskatīt jaunas šķirnes, kur dabūt sēklas, kā audzēt.

Tā esmu iepazinis, iegādājies un izmēģinājis daudzas šķirnes. Tiesa, reizēm sēklas arī pievil – nopērku veikalā par 50 – 70 santīmiem gabalā un neuzdīgst. Visādi gadās.

□ Varbūt vēl ir kādi noslēpumi, ko atklāsi?

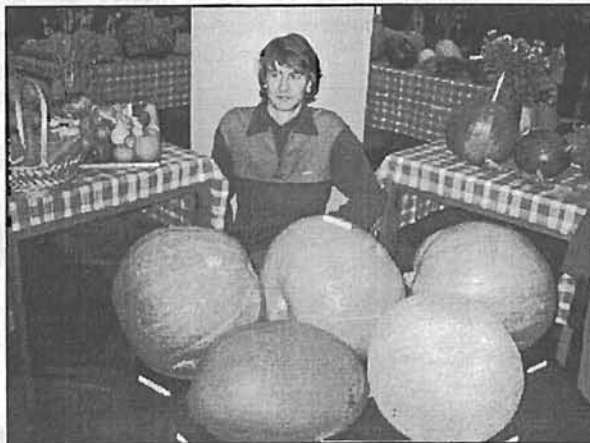
Esmu izvēlējis netradicionālu metodi – audzēju ķirbjus vagās, kā kartupeļus. Man ir 4 vagas, katra 65 m garumā un tajās izvietoju apmēram līdz 100 dēstus, ko izaudzēju dzīvoklī uz palodzes. Nevajag nekā-

das komposta kaudzes, sētas vai speciāla uzrīkojuma, kur tiem rāpties, tikai pietiekami daudz vietas (katram līdz 2m²).

Vēl jāzina dažas īpatnības. Piemēram, nevajag lietot nekādu mēslojumu – ne kūstmēslos, ne minerālos. Tikai zaļmēslojumu, vislabāk nātres – tās sapļauju un lieku apkārt augam. Atcerieties, ķirbji krietni jālaista.

Bez tam ķirbim vajag labus kaimiņus. Tam patīk «sarunāties» ar kabaci, pupām. Zinu, ka tas draudzētos arī ar kukurūzu, bet pie mums, Latvijā, tai ir par aukstu.

□ Vai ķirbju audzēšana prasa lielu darbu?

To nevar tā saukt. Es teiktu, ka prasa rūpes, mīlestību, uzmanību. Ķirbim tas nepieciešams diendienā. Stādi jāaprauga, jānogriež sānu dzinumi, galotne – no 6. lapas, jāveicina apputeksnēšanās. Jāseko, lai nesajaucas dažādu šķirņu putekšņi, tāpēc katram pumpuram, kad tas sāk vērties, lieku masku, lai bites netiek klāt. Visādi tādi it kā sīkumi, līdz tiek pie ražas...

□ Kur tad liec savu lielo ražu?

Vispirms jāievēro gatavināšanas noteikumi: pēc novākšanas divas nedēļas jātur +30°C siltumā. Pēc tam jau kā parasti – izvietoju visā mājā, kur vien iespējams: uz skapjaugšas, pagultē, plauktos virtuvē. Tā ir tāda neliela problēma, jo neatzīstu konservēšanu. Pats ar maziem izņēmumiem ēdu ķirbi tikai svaigā veidā: salātos, sulā, arī sēklas. Jā, sēklas ir sevišķi vērtīgas, pie tam vislabākās ir vīrišķās, protu tās atšķirt.

□ Kur slēpjas ķirbju lielā vērtība?

Daudz vitamīnu, minerālvielu – īpaši to, kas mums organismā trūkst: kālijs, kalcījs, dzelzs, nātrijs, cinks, pektīni, amino-

skābes, labie tauki un eļļas bez holesterīna, olbaltumi, ogļhidrāti. Visu grūti pat nosaukt. Bet, ja ķirbi cep, vāra, marinē, – tas viss zūd. Ķirbis tiek sabojāts.

Ēdiet svaigus ķirbjus, jo tie nodrošinās stiprus kaulus, novērsīs asinsvadu aizķepēšanu ar taukvielām (holesterīnu), attīrīs asinis, uzlabos šūnu sastāvu, veicinās smadzeņu darbību, izvadīs no organisma liekos sāļus... Bezgala daudz labu lietu paveiks, bet – tikai svaigā veidā. Un šo iespēju ķirbis dod, jo to var bez pūlēm saglabāt vismaz gadu – līdz jaunai ražai. Ne velti ķirbi sauc par augļu karali. Pie tam var lietot itin visu, sākot ar mizu (sarīvētā veidā) un beidzot ar mīkstumu (kosmētikai) un sēklām (kaltētā veidā pievienot ēdieniem).

□ Kādām šķirnēm tu dod priekšroku?

Visādas šķirnes esmu audzējis. Vislabākie man šķiet muskata dzimtas ķirbjaugi – pašam garšo *Sweet Dumpling*, kas ēdot raisa patīkamu siltuma sajūtu. Izstādē piedalījos arī ar parastajiem un lielajiem ķirbjiem. To vidū medus, sviesta, piena, maizes, riekstu u. c. ķirbji. Ir ēdieni un ir arī tikai dekoratīvie (mazie).

Īpaši pieminēšu kavbūzi. Tas ir Ukrainā radīts arbūza un ķirbja

krustojums – ļoti izskatīgs, zaļi balti strīpots, ar melnām sēkliņām, ražo līdz 20 augļiem. Tāpēc tam jāatvēr vismaz 5 m² zemes platības, bet galvenais – vēl vērtīgāks nekā arbūzs, pie tam nav visai izvēlīgs augšanā un kopšanā (tāpat kā ķirbim jālieto tikai zaļmēslojums). Efektīvs mazasinības, aknu un nieru slimību, galvassāpju, cukura diabēta, saaukstēšanās, angīnas, dzimumnespējas u.c. ārstēšanā un vispārējā veselības nostiprināšanā.

□ Ko tu ieteiktu ķirbju audzētājiem?

Iegādājieties katreiz labas sēklas, izvēlieties un izmēģiniet arvien jaunas, nevis tikai gadu gadiem tās lietojiet tikai no sava ķirbja. Ēdiet savus ķirbjus svaigus visu gadu. Uz veselību! ♦

Tehnoloģijas

Telefonierīce Izraēlā

Izraēlietis bez telefona ir kā putns bez spārniem. Izraēlā telefoniskais dialogs ir neatņemama folkloras sastāvdaļa, nacionālais sports: kas pirmais pabeigs sarunu, tas zaudējis.

Telefons šajā zemē ir katram — vīriešiem un sievietēm, sirmgalviem un pusaudžiem, sešgadīgiem bērniem un simtgadīgiem patriarhiem. Pēc aparātu daudzuma uz katru iedzīvotāju Izraēla ierindojas pirmajā vietā pasaulē.

Tomēr pastāv cilvēku grupa, kuriem šī esamības daļa ir nepieejama. Tie ir nedzirdīgie. Un dzirdes aparāts šeit ir slikts palīgs. Izraēliešu inženieri izstrādājuši telefonu nedzirdīgajiem

Telefona aparāts ir ar lieliem taustiņiem; kompjūtera monitors ar cilvēka sejas grafisku attēlojumu. Tam ir kompaktdisks ar programmu. Pieslēdzieties, un kompjūtera seja ar mīmikas palīdzību nodod jums otrā telefona vada galā esošā abonenta vārdus. It kā viss būtu banāli un nesarežģīti. Bet, lai izstrādātu šo programmu, izraēliešu kompjūteristiem nācās nopūlēties četrus gadus.

Inženieris Zivs Dagans ir nedzirdīgs. Viņš piedalījās videotelefona izveidošanā un pirmais to izmēģināja, atslēdzot savu dzirdes aparātu.

Telefona aparāts jau ieviests ražošanā. Projekta izstrādātāji saka, ka pēc pusgada tas atradīsies uz katra nedzirdīga cilvēka galda. Patlaban viss komplekts maksā 200 dolārus. Tas ir daudz lētāk nekā kvalitatīvs dzirdes aparāts.

«Runājošā galva» uz kompjūtera monitora nepazīst valodu barjeras. Tā vienkārši skrupulozi nodod skaņas un zilbes ar mīmikas palīdzību.

Pēc Vispasaules veselības aizsardzības organizācijas ziņām gandrīz 200 miljoni cilvēku uz Zemes cieš no nopietnas dzirdes pasliktināšanās. Šie cilvēki, lietojot šādu ierīci, spēs baudīt patīkamu cilvēcisku vājiņu — papļāpāt pa telefonu. ♦

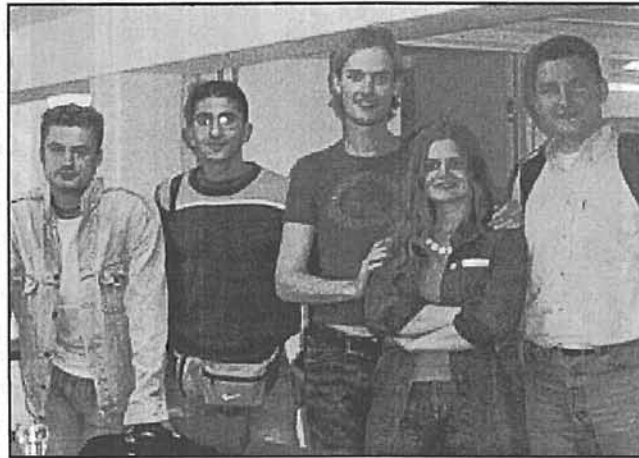
No Interneta

Ar skatu no malas

Interesanti salīdzinājumi: Latvijā un Beļģijā

Ivars Kalniņš

Vasarā notikušais Eiropas nedzirdīgo jauniešu forums Dānijā jau palicis atmiņās, bet mūsu jauniešu organizācija «Efraims» joprojām uztur kontaktus ar dažu valstu jauniešiem. Foruma laikā, kad prezentējām savu zemi, daudzi izteica vēlmi apmeklēt Latviju.

Ilgī nebija jāgaida — vizīti pirmais pieteica beļģis Rivch Michel, vienā dienā apmeklējot LNS mītni un arī sniedzot nelielu interviju «KS», kaut gan viņam daudz laika nebija.

□ Kas Tevi skubināja apciemot Latviju?

Šovasar Dānijā iepazinās ar Ritu, Vidu, Tatjanu un Ivaru. Man likās, ka viņi ir jauki jaunieši. Pēcāk radās vēlme aplūkot jūsu zemi kā vienu no bijušajām padomju teritorijām. Visvairāk laika, visu izrādot, šeit man veltīja Rita Fedotova. Paldies!

□ Kāds iespaids tev ir par Latviju?

Beļģijā man teica, ka Latvijā pastāv komunisms, mafija, rusifikācija. Tas vēl vairāk mani pamudināja apceļot šo zemi. Šeit nu esmu dažas dienas, bet izrādījās, tā nebūt nav. Man te patīk, tāpēc ka ir daudz interesantu vietu. Pateicoties Ritai, biju vairākās, piemēram, Siguldā.

□ Kas Tevi izbrīnīja no

redzētā mūsu zemē?

Dažas lietas mani tomēr pārsteidza. Šeit sētnieka darbu veic vecāka gadagājuma cilvēki. Turklāt žiperīgi tīra lielu gabalu ielas, tāpat veciem cilvēkiem, pārsvarā sievietēm, spēku gana.

Bet pie mums to dara mašīnas un jauni cilvēki. Latvieši nespēj sakrāt naudu, bet dzīvo

no algas līdz algai. Interesanti, ka jūsu tautieši ēdot vienlaikus lieto alkoholu utt.

□ Varbūt kaut ko pastāstīsi par sevi?

Es piedzimu un izaugu nedzirdīgo pasaulē, jo vecāki ir nedzirdīgi un pats esmu beidzis nedzirdīgo skolu.

Pašlaik strādāju autokoncerna «Volkswagen» filiālē dzirdīgo strādājošo komandā. Esmu tehniskais kontrolieris. Man darbs arī ir kontaktēties ar klientiem par autodetaļām. Saprāšanās man grūtības nesagādā, esmu vārdzirdīgs.

Kā brīvprātīgais darbojos gan nedzirdīgo asociācijā, gan jauniešu organizācijā. Aizraujos arī ar sportu, esmu nedzirdīgo futbola grupas sekretārs.

□ Kā dzīvo nedzirdīgo kopiena tavā valstī?

Beļģijā dzīvo 450 000 nedzirdīgo un vārdzirdīgo. Valodas dēļ šī zeme sadalīta divās daļās (franču un flāmu). Es

pats dzīvoju franču pusē, kur ir ES centrs Brisele.

Šeit valodas lietojums šāds: 1. franču, 2. holandiešu, 3. vācu, 4. zīmju valoda. Visā Beļģijā pastāv 11 reģiona biedrības, bet nedzirdīgo asociācijas mītne ir Brisele.

Sporta apvienības, jauniešu organizācijas u.c. nav šajā mītnē, bet izkaisītas pa pilsētu. Sporta apvienības valsts finansāli neatbalsta, ja gribam kaut kur startēt, tad pašiem jāatver maks.

□ Vai nedzirdīgajiem ir kādi atvieglojumi?

Par elektropatēriņa maksu 50% atlaide. Sabiedrisko transportu par puscenu var izmantot tikai maznodrošinātie cilvēki. Valsts pabalstu saņem tie, kas nestrādā. Tomēr izdevīgāk ir strādāt, tad daļu no algas ieskaita pensiju fondā. Līdz ar to var nodrošināt vieglākas vecumdienas.

□ Skolas, augstskolas, kur mācās nedzirdīgie?

Beļģijā ir trīs skolas, kurās mācās tikai nedzirdīgie, bet vienā skolā — nedzirdīgie un vārdzirdīgie. Nesen atvēra integrējošu skolu, kopā gan nedzirdīgiem, gan dzirdīgiem. Mācību programmā tur kā svešvaloda dzirdīgajiem skolēniem iekļauta zīmju valoda.

Nedzirdīgajiem ir iespēja studēt kādā augstskolā, bet studentu nav daudz, kādi 10. Ne visi, kas mācās, nodrošināti ar tulka pakalpojumiem.

No autora: Dienā, kad viesi intervēju, pirms izlidošanas uz Briseli viņš gribēja vēl iepazīt mūsu jūrmalu, kaut arī otrajā dienā jābūt darbā. Tā paliku bez atbildes uz dažiem pēdējiem jautājumiem.

Intervijas gaitā viņš nebeidza vien brīnīties par mūsu gaišajām telpām un lielo LNS ēku, kura visādā ziņā neesot sliktāka par Dānijas Nedzirdīgo asociācijas mītni. ♦

Attēlā no kreisās: Ivars Kalniņš, Malas pārstāvis, Eiropas nedzirdīgo jauniešu savienības prezidents Tomass Filips, Tatjana Osetrova no Latvijas, Rivch Michel no Beļģijas.

Sporta dzīve

LNSF valdes sēdē

Edgars Vorsklovs

21. oktobrī notika kārtējā LNSF valdes sēde.

Izskatīti rezultāti un apstiprināti nolikumi

Valde izskatīja notikušo Latvijas čempionātu rezultātus, sportistu startus starptautiskajos pasākumos, kā arī apstiprināja nolikumus turpmākajām LNSF sacensībām.

Interesenti ar tiem var iepazīties LNSF mājas lapā internetā vai LNSF birojā.

Par šahistu startu Pasaules čempionātā

Valde noklausījās SK «ŠaDa» vadītājas M.Arjomovas informāciju par Latvijas pārstāvju (M.Arjomova, P.Klušs, A.Kamars) startu Pasaules čempionātā šahā individuālajā vērtējumā, kas šī gada 27. jūlijā — 4. augustā notika Vācijā. Par dalību šajā pasākumā bija ievietots raksts avīzē «Kopsoli» 2004. g. Nr.23 «Šahisti Vācijā»: Valdes locekļi bija neizpratnē par šahistu izteiktajām pretenzijām LNSF — par dalības maksas nesegšanu, jo SK «ŠaDa» ar savu vēstuli bija apliecinājusi, ka finansiālo jautājumu risināšanu uzņemas paši dalībnieki.

Valde nolēma atzīt, ka V.Kamars rakstā «Šahisti Vācijā» publicētā informācija, kur izteikti pārmēti LNSF, ir nepatiesa.

Dalība starptautiskajos pasākumos

Valde izskatīja saņemtos ielūgumus piedalīties dažādos starptautiskajos sporta pasākumos. Nolemts:

✓ nodot sporta klubiem ielūgumu piedalīties Viļņas nedzirdīgo dambretes — šaha sporta kluba «Rukis» 10 gadu jubilejai veltītajā šaha turnīrā, kas šogad no 10. novembra notiks Viļņā;

Iebildums

Fakti bija patiesi

Vita Kamare

LNSF interneta mājaslapā izlasīju izteikumus par savu rakstu «Šahisti Vācijā» laikrakstā «Kopsoli» Nr. 23, kā arī to, ka LNSF valde nolēmusi atzīt manu laikrakstā publicēto informāciju par nepatiesu, jo, lūk, tajā izteikti pārmēti LNSF.

Pārsteidz LNSF valdes rīcība šāda lēmuma pieņemšanā.

✓ uz Ziemeļvalstu un Baltijas valstu nedzirdīgo sporta federācijas (NBDSF) organizēto semināru, kas notiks šogad no 27. — 28. novembrī Viļņā delegēt Vari Straziņu un Ivetu Krazi;

✓ ar ielūgumu piedalīties starptautiskā boulinga turnīrā, kas no 2005. gada 21. — 23. martā notiks Stambulā, Turcijā iepazīstināt LNSF balvas izcīņas boulingā dalībniekus.

Par olimpiskajām spēlēm

Apstiprināts delegācijas galīgais sastāvs dalībai XX Nedzirdīgo Olimpiskajās spēlēs Austrālijā.

Iepriekšējā valdes sēdē bija nolemts sūtīt delegāciju 6 cilvēku skaitā, jo vēl nebija zināms, vai tiks piešķirts finansējums no valsts budžeta. Šajā valdes sēdē jau bija zināms valsts atbalsta apjoms — 22 000 Ls apmērā. Viena cilvēka dalība olimpiskajās spēlēs izmaksā aptuveni 2500 Ls. Tika nolemts palielināt delegācijas sastāvu.

Uz valdes sēdes norises brīdi noteiktos kritērijus pēc LNSF rīcībā esošajiem dokumentiem bija izpildījuši: Imants Šņepsts — peldēšanā; Jānis Viņodis — peldēšanā; Mārtiņš Pužulis — peldēšanā, orientēšanās sportā; Jānis Smons — vieglatlētikā; Agita Intsone — orientēšanās sportā; Andis Krams — orientēšanās sportā

Diskusijas par delegācijas sastāva noteikšanu ilga 4 stundas. Nolēma papildus tiem sportistiem, kas izpildījuši noteiktos kritērijus, pieteikt 2 orientieristes, lai iznāktu arī sieviešu stafetes komanda orientēšanās sportā, kas Eiropas čempionātā ieguva 3.vietu.

Ar balsu vairākumu dalībai XX Nedzirdīgo Olimpiskajās spēlēs valde noteica galīgo delegācijas sastāvu (*skat. blakus*).

Uzņemts jauns biedrs

Valde iepazīnās ar Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas (RNBIPS) iesniegumu ar lūgumu uzņemt par biedriem LNSF.

Valdes lēmums bija vienbalsīgs — uzņemt to par biedru LNSF.

Šobrīd LNSF ir 8 kolektīvie biedri. ♦

Mūsu laikraksts taču ir Latvijas Nedzirdīgo savienības izdevums, lai iegūtu informāciju, dalītos iespaidos par norisēm sabiedrībā un paustu par to savu viedokli.

Cienījamai LNSF valdei, oponējot publikācijai internetā «Par šahistu startu pasaules čempionātā», vēlos vēlreiz atgādināt dažus faktus.

Raksta sākumā minēts, ka dalībnieki paši centušies sagādāt iespējas apmaksāt izdevumus, lai piedalītos šajā čempionātā.

Pirmoreiz starptautiskās sacensībās dalībmaksu maksāja paši dalībnieki (30

Brauks uz Austrāliju

Orientēšanās sportā

ANDIS KRAMS, AGITA INTSONE, MĀRA PLAUDE, INGRĪDA SIVKO, rezervē INGŪNA KRAMA.

Vieglatlētikā

JĀNIS SMONS.

Peldēšanā

IMANTS ŠŅEPSTS, JĀNIS VIŅODIS, MĀRTIŅŠ PUŽULIS.

Pārstāvji

VARIS STRAZDIŅŠ — delegācijas vadītājs un CISS kongresa delegāts; PĒTERIS KURSĪTIS — pārstāvis orientēšanās sportā un CISS kongresa delegāts; IVETA KRAZE — pārstāve (peldēšanā vai vieglatlētikā).

Šis delegācijas sastāvs ir galīgais, jo valde nolēma kandidātu atlasīti beigt un arī finansējuma delegācijas skaitliskā sastāva palielināšanai nav. ♦

Velobrauciens Siguldā

deafpepe

Pirmajā septembra saulainajā svētdienā notika tradicionālais 14. Vienības velobrauciens.

Uz starta izgāja dažāda vecuma pedāļu minēji, sākot no 12 gadiem. Sacensības notika trīs distancēs — sporta šosejas, tautas šosejas un MTB (kalnu divriteņi). Šajās dzirdīgo sacensībās piedalījās arī 2 nedzirdīgie riteņbraucēji — Aigars Barzdēvičs, kas startēja sporta šosejas distancē un Pēteris Kursītis — MTB distancē.

Distanci beidzot, katrs finišējušais dalībnieks saņēma piemiņas medaļu, tika pārdināts ar «Herkules» biezputru un pārdzināts ar «Montavit» ūdeni.

Nākamgad velobrauciens notiks turpat Siguldā septembra pirmajā svētdienā. ♦

eiro katrs. Ir čeki). Iepriekšējās starptautiskās sacensībās maksāja LNSF.

Uz kongresu delegāts nebija nozīmēts. Ģenerālsēkretāra izteikumus var apliecināt dalībnieki. Protams, delegātu klātbūtnes trūkums kongresā neveicināja kontaktus.

Manā rakstā netika minēts fakts, ka LNSF nokavēja pieteikuma nosūtīšanu un rezultātā nebija Latvijas valsts karoga sacensību afīšai.

Tie ir tikai fakti, un kas te būtu nepatīss? Patik vai nepatik, bet tā bija, tādēļ nevajadzētu apgalvot, ka informācija rakstā «Šahisti Vācijā» ir nepatiesa. Tā, lūk! ♦

Šausmīgi piekusa

Oktobra vidū kādā stipri vētraiņā dienā Aleksandram Romanovam uzsmaidīja lielais loms pravas līdaka izskatā (9,5 kg).

Aleksandrs ar šo lielo zivi cīnījies kādas desmit minūtes — pavisam nosvīdis un šausmīgi noguris, kamēr ievilcis laivā.

Līdaka pieķērusies velcējot, ap 12 dienā Lielupē Kalnciema tilta apkaimē. Tā bija kā balva par visa gada pūlēm, jo šis gads

nav bijis sevišķi bagāts ar lieliem lomiem. Tādi sīkumi vien, saka Aleksandrs, bet tūlīt piebilst, ka viņam zivis nav galvenais, makšķerēšana ir vaļasprieks, kas sagādā baudu ar dabas vērošanu, iespēju būt tajā iekšā. Un tas sācies jau bērnībā Jēkabpils pusē, kur ezerā netālu no mājām laimējies izvilkot pirmo «lielo» lomu — 2 kg līdaku.

Mīļākās vietas makšķerēšanai Aleksandram ir Babītes ezers un Lielupe, bet ziemā viņš brauc uz Igauniju, kur dodas jūrā. Bet vispār Aleksandrs atzīst, ka arvien grūtāk ir pārvest mājās kārtīgu lomu.

Jokojot viņš saka, ka tagad makšķerēnieku esot vairāk nekā zivju. Reizēm no airējas ap 20 km turp — atpakaļ straumei, un nekā! Aleksandrs īpašas kompānijas neorganizē. Labprāt dodas dabā arī viens, jo dzīvesbiedri pierunāt neizdodas — viņai vienmēr mājās daudz ko darīt. Viktorija parasti atsakot šādi: «Ja tu iemācīsies adīt, tad es mācīšos makšķerēt...»

Pagājušajā gadā lielākā noķertā zivs arī bija līdaka (9 kg), bet līdz gada beigām vēl iespējams šis tas, tā domā oktobra veiksmnieks Aleksandrs. ♦

«KS» preses dienests

Mūžu dzīvo, mūžu mācies

Skolotāji mācās

Ilze Kopmane

Vairāk nekā sešdesmit pedagogu šogad uzsākuši mācības Rēzeknes augstskolā, lai 2,5 gadu studijās kvalificētos surdopedagoģa specialitātē darbam ar nedzirdīgajiem bērniem un jauniešiem skolās.

Notikusi pirmā mācību sesija, kurā studenti noklausījās vairākas lekcijas surdopsiholoģijā un surdopedagoģijas vēsturē.

Lektorī bija Maskavas surdopedagoģijas speciālisti un arī no Latvijas. Raiņa vakarskolas skolotāja Inese Immure raksturoja studiju sākumu kā cerīgu: «Es patiešām ar lielu interesi noklausījos pirmo lekciju kursu. Tas notika nedēļas garumā no

pl. 9 rītā līdz 7 vakarā, bet tēmas bija saistošas un neļāva just nogurumu.

Ceru, ka augstskolā iegūtās zināšanas man noderēs darbā gan Raiņa skolā, gan Bērnu Dzirdes centrā.»

Čakli audzēkņi

Oktobrī — novembrī RH centrā notiek zīmju valodas kursi iesācējiem. Lielākā daļa no tiem jaunieši, studenti, kā arī citu profesiju pārstāvji, kuri dzīvē kontaktējas ar nedzirdīgiem cilvēkiem — ģimenē, darbā, draugu vidū.

Kursu vadītāja Velta Kleina atzīmēja, ka kursu apmeklētāji ir ieinteresēti un čakli audzēkņi un viņu apmācība grūtības nesagādā. Vienu no kursantiem viņa māca individuāli.

Par jaunumiem
ap mums šeit un
pasaulē.
Pašu mājās un
ārzemēs.

Par dažādiem
notikumiem, lēmumiem,
darbiem, iecerēm,
plāniem tagad un
turpmāk.

**Kopā
ar
«Kopsoli» —
2005.**

Ziņas no LNS,
biedrībām, grupām,
iestādēm. Prieks, reizēm
arī bēdas. Sasniegumi.
Neveiksmes. Dzīve.

Kultūras dzīve,
sports, iepazīšanās,
sarunas, intervijas,
mīļi sveicieni utt.

Mīlie jubilāri!

Lai decembra saltums un garās krēslas stundas neskar sirdi. Lai dvēselē ielīst siltas atmiņas par visu gaišo, jauko un neaizmirstamo, kas mūžā piedzīvots. Lai jubileja izdodas patiešām skaista! Ķums veltām Latvju dainas!

- Ej, Laimiņa, kur iedama* *
* *Nāc pie manis pāriedama.* *
* *Līdzī manas mūža dienas* *
Vieglumā darināt. *
* *Re, kur sēž mana Laima* *
Zem liepiņas pavēnī. *
* *Laikam gauži piekususi,* *
Man vietīņu meklēdama. *
Vienreiz ieva, ne divreiz *
* *Pavasari noziedēja;* *
* *Vienreiz mūžu, ne divreiz* *
Man priecīgi jādzīvo. *
* **85** *
21. XII MARIJA ŠKIRMANTE, Rīgas *
80 *
19. XII ALEKSANDRS CAUNE, Daugavpils *
75 *
11. XII VALIJA ANCOVA, Rīgas *
20. XII JĀNIS JAURĒNS — JURKA, Rīgas *
21. XII REGĪNA CĪRULE, Rīgas *
21. XII VENERANDA BEĻAVSKA, Rīgas *
70 *
25. XII JEĻENA SPRŪDŽA, Rēzeknes *
65 *
5. XII VALENTĪNA MELBĀRDE, Ventspils *
13. XII OTOMĀRS ZAKREVSĶIS, Rīgas *
16. XII IRĒNA STANISLAVSKA, Rīgas *
31. XII MARTA CEPLĪTE, Rīgas *
60 *
17. XII TAĪSIJA SILOVA, Daugavpils *
55 *
13. XII LŪCIJA UPNERE, Rīgas *
16. XII NIKOLAJS SAVENKO, Rēzeknes *
50 *
11. XII ALBERTS VANAGS, Rīgas *
15. XII ARKĀDIJS KURMEĻOVS, *
Daugavpils biedrībā

Īpašs sveiciens!

Mārai un Sergejam Lasmaņiem!

Prieku kā saules glāstu *
Ik rītu no jauna rast. *
Laimi ikdienas stāstā *
Vienmēr nosargāt prast! *
* **Sirsniņi sveicam,** *
* **kopdzīves ceļu uzsākot!** *
Novēlam stipru veselību, tikpat gaišu
un sirsnīgu smaidu kā vienmēr, un
neizsīkstošu mīlestības spēku.
RB Latgales grupa

Galvenā redaktore ILZE KOPMANE. Datormekets: BRIGITA ALDERSONE

*Parūpējies par tiem, ko mīli!
Padomā vismaz!*
Dž.Brauns

Nākamais numurs 15. decembrī